

Kłęski elementarne na ziemiach polskich w XIX-XX w.

Projekt badawczy N N108 078340

Kierownik: prof. dr hab. Elżbieta Kościk

Wykonawcy: prof. dr hab. Rajmund Przybylak, mgr Aleksandra Pospieszńska

Okres realizacji: 2011-2014

Opis

Projekt badań obejmuje przeprowadzenie kwerendy bibliotecznej w zakresie występowania klęsk elementarnych w XIX-XX w. na ziemiach polskich. Pod uwagę brany jest obszar Polski we współczesnych granicach. Informacje w ten sposób pozyskane staną się podstawą do opracowania katalogu tych zjawisk w wersji książkowej i elektronicznej (z możliwością publikacji w sieci Internetowej). Planowane badania mają stać się, w założeniu, fundamentem szerszych dociekań o charakterze interdyscyplinarnym z zakresu historii gospodarczej, społecznej, demografii historycznej, historii kultury, meteorologii historycznej, archeologii, antropologii społecznej i kulturowej, socjologii, psychologii społecznej.

Celem naukowym projektu jest zebranie i opracowanie wszelkich informacji dotyczących klęsk elementarnych na ziemiach polskich w XIX-XX w. Przyjmujemy szerokie rozumienie pojęcia „klęska elementarna”. Opracowanie to stanie się punktem wyjściowym do dalszych, szczegółowych, interdyscyplinarnych badań nad przemianami klimatycznymi, gospodarczymi, społecznymi, kulturowymi na ziemiach polskich w przeszłości. Częstkowe badania prowadzone przez ośrodek lwowski dziś wymagają kontynuacji oraz istotnych uzupełnień. Przygotowanie takiego opracowania umożliwi podjęcie interdyscyplinarnych projektów wyjaśniających wpływ klęsk na ówczesnego człowieka i społeczeństwo.

Celem poznawczym projektu jest poszerzenie wiedzy o klęskach elementarnych w obecnych granicach Polski. Powinno to stanowić podstawę do określenia wpływu tych nadzwyczajnych zdarzeń na życie gospodarcze, społeczne i kulturalne minionych pokoleń. Pozwoli to również na weryfikację lub falsyfikację funkcjonujących obecnie teorii np. dotyczących zmian klimatycznych na obszarze Polski (w obecnych granicach).

Praktycznym celem projektu będzie stworzenie bazy danych z informacjami dotyczącymi klęsk elementarnych. Zebrane dane zostaną w przyszłości wykorzystane do szerszych badań interdyscyplinarnych, których celem byłoby wskazanie na dystynktywne elementy w zachowaniach ludzkich w momentach ekstremalnych. Dane te stanowią również podstawę do określenia klimatycznych warunków rozwoju gospodarczego ziem polskich, jak również do obserwacji zmian zaludnienia tego obszaru w okresach występowania klęsk elementarnych. Umożliwią także śledzenie zmian zachodzących w mentalności i kulturze badanego okresu, jakie zachodziły pod presją klęsk elementarnych.